

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ У 2024 РОЦІ

Рудченко Софія Олександрівна

здобувач,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Науковий керівник: Кущенко Олена Іванівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри статистики, обліку та аудиту,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Зовнішня торгівля товарами є одним із ключових показників економічного розвитку держави, оскільки відображає рівень інтеграції країни у світову економіку та ефективність зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз структури та динаміки експорту й імпорту дозволяє оцінити сучасні тенденції розвитку економіки України, виявити зміни у товарній структурі та визначити перспективні напрями міжнародної економічної співпраці. Інформаційну базу дослідження становили офіційні статистичні дані Державної служби статистики України [1; 3].

Таблиця 1

Ланцюгові темпи росту експорту та імпорту України у 2015–2024 рр.

Рік	Темп росту експорту, %	Темп росту імпорту, %
2015	-19.61	-31.01
2016	7.34	4.62
2017	15.14	25.96
2018	5.85	15.67
2019	1.4	6.32
2020	9.54	-11.72
2021	39.98	30.35
2022	-44.06	-21.07
2023	-20.29	15.1
2024	22.88	32.24

Джерело: складено автором за даними [1]

Проведений аналіз свідчить про нестабільність зовнішньоторговельної діяльності України протягом досліджуваного періоду. У 2015 році спостерігалось значне скорочення експорту та імпорту, що було

зумовлено кризовими явищами в економіці. У 2017–2019 рр. відбулося поступове відновлення зовнішньої торгівлі, однак у 2020 році пандемія COVID-19 негативно вплинула на динаміку міжнародної торгівлі. У 2021 році темпи росту зовнішньої торгівлі знову стали позитивними. Найбільш різке падіння було зафіксовано у 2022 році через повномасштабну війну та порушення логістичних ланцюгів. У 2024 році спостерігається відновлення зовнішньоторговельної активності: темп росту експорту становив 22,88%, а імпорту – 32,24%.

Таблиця 2

Статистичний аналіз динаміки товарної структури зовнішньої торгівлі України у 2024 р. порівняно з 2023 р.

Товарна група	Абсолютна зміна, млн дол. США	Темп росту, %	Темп приросту, %	Абсолютне значення 1% приросту
Продукти рослинного походження	1810,94	115,46	15,46	117,17
Мінеральні продукти	1017,31	142,12	42,12	24,15
Текстильні матеріали та вироби	256,60	172,42	72,42	3,54
Машини та обладнання	521,43	119,89	19,89	26,21
Засоби транспорту	88,43	125,76	25,76	3,43
Недорогоцінні метали	540,05	113,79	13,79	39,16

Джерело: розраховано автором на основі даних [1; 2]

Аналіз товарної структури зовнішньої торгівлі України свідчить про домінування аграрного сектору в експорті. Найбільшу частку займають продукти рослинного походження, що підтверджує важливу роль сільськогосподарського виробництва у формуванні експортного потенціалу країни. Значне зростання також спостерігалось у категоріях мінеральної продукції, текстильних виробів та машинобудування. Водночас структура імпорту України характеризується високою часткою машин, обладнання, транспортних засобів та продукції хімічної промисловості, що свідчить про значну потребу економіки у високо-технологічних товарах та енергетичних ресурсах.



Рис. 1. Ланцюгові темпи росту експорту та імпорту України у 2015–2024 рр.

Джерело: візуалізовано автором на основі даних [3]

Отже, зовнішня торгівля України у 2024 році характеризувалася поступовим відновленням експортно-імпоротної діяльності після кризових явищ попередніх років. Основу експорту формували аграрна продукція та продукція переробної промисловості, тоді як імпорт залишався орієнтованим на високотехнологічні товари та транспортні засоби. Результати дослідження підтверджують важливість статистичного аналізу динаміки зовнішньої торгівлі для оцінювання ефективності зовнішньоекономічної політики держави та визначення перспектив подальшого розвитку міжнародної економічної співпраці [2; 4].

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля товарами України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2026).
2. Зовнішня торгівля України товарами за 2024 рік (експрес-випуск). Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-za-2024-rik-ekspres-vypusk> (дата звернення: 14.05.2026).
3. Товарна структура зовнішньої торгівлі України. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2025/zd/tsztt/arh_tszt2025_u.html (дата звернення: 14.05.2026).
4. Національний банк України. Макроекономічний та монетарний огляд. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2026).
5. Міністерство економіки України. Аналітичні матеріали щодо зовнішньої торгівлі України. URL: <https://www.me.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2026).